

ԶԻՐԱՐ ՀԱՍԿՆԱԼ

Կարդա՛ Առակաց 16.16-22

Ամուսինի մը համար լաւագոյն ձեւերէն մէկը իր կինը սիրելու՝ գայն հասկնալն է: Պետոս առաքեալ կ'ըսէ, թէ շատ կարեւոր է ամուսինի մը համար «Բնակիլ (իր կնոջ հետ) գիտակցութեամբ» (Ա. Պետ. 3.7):

Այս սկզբունքը գործնական է երկուստէ: Ամուսիններ ալ նոյնպէս կ'ուզեն հասկցուիլ: Իսկութեան մէջ բոլորս ալ կ'ուզենք հասկցուիլ: Ամէն մարդ, ամուսնացած ըլլալ կամ ո՛չ, կ'ուզէ հասկցուած ըլլալ ուրիշներու կողմէ, որքան կարելի է խորապէս եւ ամբողջութեամբ: Բոլորս ալ այդ կարծիքով ծնած ենք եւ այնպէս կը թուի, թէ այդ պահանջքը պիտի չչքանայ երբեք: Տկար եւ խուսափոխական խօսք է ըսելը, թէ մենք գիրար չենք կրնար հասկնալ: Մենք կրնանք եւ պէտք է հասկնանք: Թերեւս այդ մէկը ժամանակի կը կարօտի: Ժամանակ՝ իրարու ներկայութեան մէջ գտնուելու, հարցումներ հարցնելու, գիրար ուշադրութեամբ մտիկ ընելու: Շատ պարզ է եւ նոյնպէս երբեմն շատ դժուար: Անշուշտ ոչ ոք կրնայ իր դիմացիներն հոգիին խորհրդաւորութիւնը ամբողջութեամբ հասկնալ: Սակայն կրնանք ամէն օր նոր բան մը սորվիլ: Իմաստուն առակագիրը հասկացողութիւնը կը կոչէ «կեանքի աղբիւր» (Առակ 16.22), խորունկ իմաստութեան աղբիւր մը բոլոր անոնց համար, որ գայն կը փնտռեն:

Հասկնալը ժամանակի կը կարօտի եւ ամենէն թանկագին նուէրներէն մէկն է, որ կրնանք ուրիշներու տալ: Որքան ժամանակ տրամադրել մեր շուրջիներուն ցոյց կուտայ մեր գանձնի սիրելու չափը: Խնդրէ՛ Աստուծմէ, որ քեզի շնորհ տայ ժամանակ տրամադրելու եւ հասկնալու կեանքի մէջ եղող կարեւոր մարդիկը:

«ՄՏԻԿ ԸՆԵՂԸ ԲԱԾ ՂՈՒՉ ՄԵՆ Է ՀԱՍԿՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ»:

ԳԵՂԱՐԻ

Սրբութիւն մը, որ կը գտնուի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի «Ալէք եւ Մարի Մանուկեան» գանձատան մէջ: Գեղարդը սրածայր երկաթեայ այն նիզակն է, որ Քրիստոսի խաչելութեան պահուն հռոմէացի զինուոր մը Անոր կողը խրեց: Յովհաննէս Աւետարանիչ վկայելով այս դէպքը կ'ըսէ. «Զատիկի նախորդ օրն էր: Հրեայ դեկավարները չուզեցին, որ մարմինները խաչերուն վրայ մնան Շաբաթ օրով, քանի այդ Շաբաթը տօնական մեծ օր մըն էր: Ուստի Պիղատոսէն ինդրեցին՝ որ խաչեալներուն սրունքները կտրեն եւ մարմինները մէջտեղէն վերցնեն: Զինուորները եկան եւ առաջինին սրունքները կտրեցին, նոյնպէս ալ միւսին՝ որ Յիսուսի հետ խաչուած էր: Բայց երբ Յիսուսի եկան տեսան, որ անիկա արդէն իսկ մեռած էր, ուստի չկտրեցին անոր սրունքները: Սակայն զինուորներէն մէկը նիզակը անոր կողը խրեց, եւ անմիջապէս արիւն ու ջուր հոսեցաւ»:

Արդարեւ Քրիստոսի արեամբ օժտւած այս սրբութիւնը կ'ենթադրուի, որ Ս. Թադէոս Առաքեալ իրեն հետ բերաւ Հայաստան՝ իր նուիրական առաքելութիւնը կատարելու ընթացքին:

Սրբալոյս Միլոնի օրհնութեան անոն, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետը, Ս. Լուսաւորիչ հայրապետի Աջին հետ նաեւ Գեղարդով Սուրբ Միլոնը կը խառնէ:

ԳՐԻ ԽՕՍԲԻ ԽՄ ՂՅԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ԸՄԽԴՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ԺԶ. ՏԱՐԻ **ԿԻՐԱԿԻ, 30 ԱՊՐԻԼ 2023** ԹԻԻ 18

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

Գրծ. 13.16-43: Ա. Պտ. 5.1-14: Յհ. 5.19-30

(ԿԱՐՄԻՐ ԿԻՐԱԿԻ) Աւետարան ըստ Յովհաննէսի 5.19-30

Յիսուս անոնց ըսաւ. «Հաստատ գիտցէ՛ք, թէ մարդու Որդին ինքն իրմէ ոչինչ կը կատարէ, այլ՝ կը կատարէ միայն այն, ինչ որ կը տեսնէ թէ Հայրը կը կատարէ: Որովհետեւ, ինչ որ Հայրը կը գործէ, Որդին ալ նոյնը կը գործէ: Հայրը կը սիրէ Որդին եւ անոր ցոյց կու տայ, ինչ որ ինք կը կատարէ: Տակաւին ձեր տեսածներէն աւելի սքանչելի գործեր ալ ցոյց պիտի տայ Որդին, այնպէս որ դուք պիտի զարմանաք: Ինչպէս, որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ եւ կեանք կու տայ անոնց, նոյնպէս ալ Որդին կեանք կու տայ անոնց՝ որոնց ինք կ'ուզէ: Եւ Հայրը ոեւէ մէկը չի դատեր, այլ՝ դատելու իշխանութիւնը ամբողջութեամբ յանձնած է իր Որդիին, որպէսզի բոլորն ալ պատուեն Որդին, ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն: Ան որ չի պատուեր Որդին, չի պատուեր Հայրը՝ որ գայն դրկած է:

Հաստատ գիտցէ՛ք, ան որ իմ խօսքերս կը լսէ եւ կը հաւատայ անոր, որ զիս դրկեց, յաւիտենական կեանք ունի եւ պիտի չդատապարտուի, որովհետեւ արդէն իսկ մահէն կեանքի անցած է: Վստահ եղէ՛ք, ժամանակ կու գայ -եւ արդէն իսկ եկած է- երբ մեռելները Աստուծոյ Որդիին ձայնը պիտի լսեն եւ լսողները պիտի ապրին: Որովհետեւ, ինչպէս որ Հայրը կեանք պարգեւելու զօրութիւնը ունի իր մէջ, այդ զօրութիւնը տուած է նաեւ Որդիին: Նոյնպէս ալ դատելու իշխանութիւնը տուաւ Որդիին, որովհետեւ անիկա մարդու Որդին է: Ուրեմն մի՛ զարմանաք, որ ըսի, թէ ահա կու գայ ժամանակը, երբ բոլոր անոնք, որոնք գերեզմաններու մէջ են՝ պիտի լսեն անոր ձայնը եւ դուրս գան: Անոնք, որ բարիք գործած են՝ յարութիւն պիտի առնեն եւ ապրին, իսկ անոնք որ չարիք գործած են՝ յարութիւն պիտի առնեն եւ դատապարտուին: Ես ինձմէ չէ որ կը դատեմ, այլ՝ կը դատեմ այնպէս ինչպէս Հօրմէս կը լսեն եւ ուրեմն իմ դատաստանս արդար է, որովհետեւ կը գործադրեն ո՛չ թէ կամքս, այլ կամքը անոր, որ զիս դրկեց»:

ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

ԿԱՐՄԻՐ ԿԻՐԱԿԻ

Չատիկի երրորդ Կիրակին կը կոչուի Կարմիր Կիրակի: Կարմիր կոչումը բացատրող եկեղեցական, որեւէ արարողութիւն գոյութիւն չունի: Կարմիր կոչումը կը մնայ անբացատրելի սակայն, հաւանաբար դարձեալ բնութեան հետ կապ ունի: Կանաչ եւ Կարմիր Կիրակիներու սովորութիւնն էր եկեղեցւոյ մէջ կանաչ եւ կարմիր գոյներու գործածութիւնը: Եկեղեցւոյ վարագոյրը, պատարագիչի զգեստը, դպիրներու շապիկները, Կիրակի օրուան համաձայն, կանաչ կամ կարմիր կ'ըլլային: Ժամանակին սովորութիւն էր նաեւ գաւառներուն եւ գիւղերուն մէջ կանաչ կամ կարմիր հագուիլը:

Ոմանք Կարմիր Կիրակին նուիրած կը համարեն Յիսուսի եօթներորդ անգամ աշակերտներու երեւնալուն Տիրեական ծովի ափին, Պետրոսի ուրացումին եւ քաւութիւն ստանալուն, համաձայն Յիսուսի երեք հարցումներուն. «Սիմոն Յովհաննու, կը սիրե՞ս զիս»: Կարմիր Կիրակիին մէջ այլաբանական բացատրութիւն, նմանութիւն գտնելն ու որոշելը դիւրին է անշուշտ: Քրիստոսի արիւնով ծաղկած Կիրակի, Քրիստոսի արիւնով հաստատուած եկեղեցի: Բայց այս ձեւով, կանաչ ու կարմիր կոչումի քրիստոնէական այլաբանական բացատրութիւնը միայն կրնանք ունենալ, առանց հասկնալու իսկական իմաստը, ազգային ավանդութիւնը:

Չեւեւաբար, Կարմիր Կիրակի օրը, Կանաչ Կիրակի օրուան ժողովրդական սովորութիւն կը տիրէ: Երթալ բացօթեայ վայրեր, նոր ծաղկած բնութեան ծոցը ըլլալ:

ԱՂՕԹՔ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻԷՆ

Ու հիմա, այսօր յուսահատութիւններէ եւ ահարկու սրտաբեկութիւններէ, աստուածային բարկութեան պակուցիչ սաստկութիւններէ ետքը, թախծութեամբ ի սպառ տագնապած, կ'աղաչեմ քեզի, սուրբ Աստուածածին: Հրեշտակ՝ մարդոցմէ, մարմնատեսիլ ֆերովբէ, երկնաւոր թագուհի, անխառն՝ ինչպէս օդը, մաքուր՝ ինչպէս լոյսը, անշաղախ՝ ինչպէս բարձրացած արեւուն պակերը, գերազանց քան անկոխելի Սրբութիւն Սրբութեանց: Ընդունէ՛ դաւանողիս այս մաղթանքն ու աղերսը ու ասոր հետ միացնելով իմ նախկին ներքողիս խօսքերը, խառնէ՛ քու պաղատանքներդ: Հիւսէ՛, միացո՛ւր իմ մեղաւորի դառն մեծութիւնները քու երջանիկ ու խնկաւորուած հայցուածներդ, ով տունկ կեանքի օրհնուած պտուղին, որպէսզի քեզմէ միշտ օգնուած եւ բարեգործուած, քու մաքրական ծննդութեանդ ապաւինած եւ անով լուսաւորուած, ապրիմ՝ քու Տիրոջդ եւ Զաւկիդ՝ Քրիստոսի համար:

Հ Ո Գ Ե Ւ ՈՐ Պ Ա Տ Գ Ա Ս

ԵՐԿԻՆՔԻՆ ՄԷՋ ԱՆՎԿՆԿԱՆՆԵՐ ԿԸ ՍՊԱՍԵՆ ՄԷՋ

«Շատեր, որ հիմա վերջին են՝ առաջին պիտի ըլլան, իսկ շատեր, որ առաջին են՝ վերջին» (Գկ. 13.30): Որքա՛ն մեծ-մեծ քարոզիչներ կան որոնք պիտի զարմանան արքայութեան մէջ իրենց տրուած համեստ տեղին համար: Որքա՛ն հրաշագործներ կան, որոնք մագապուրծ պիտի ազատին դժոխքէն: Շատեր, որոնք կը կարծեն թէ հարուստ են «եւ ոչ մէկ բանի կարօտ», դատաստանի օրը հանդէս պիտի գայ, որ անոնք ողորմելի, խեղճ, աղքատ մերկ ու կոյր են (Յլու. 3.17): Անդին, անհամար պիտի ըլլայ թիւը այն համեստ ու խոնարհ հաւատացեալներուն, որոնք պիտի փառաւորուին ու պատուուին Աստուծոյ կողմէ դատաստանի օրը: Աստուծոյ փառաւորած մարդիկը աշխարհի փառաւորած մարդիկը պիտի չըլլան:

ՄԻԱՄՆԱԲԱՐ ԱՂՕԹԵՆՔ
Տէ՛ր, վտակներու աղբիւր բխեցո՛ւր գլուխէս եւ ռոճէ՛ մտքերուս անդաստանը, լուս՛ յանցանքներուս աղտը ու սրբէ՛ վերքերուս թարախը, հանէ՛ մեղքերուս փուշը եւ տնկէ՛ կեանքի բոյսը: Տէ՛ր, անեցո՛ւր արդարութիւնը եւ նուաստացո՛ւր անօրէնութիւնը, մեղցո՛ւր մարմնի ցանկութիւնը եւ նորոգէ՛ հոգիիս կենդանութիւնը:

ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ՛ՈՒԶԵՍ...

ԵՐԲ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՀԱՆՂԷՊ ԶՈՒ ՎԱՏԱՀՈՒԹԻՒՆԴ Կ՛ՈՒԶԵՍ ԱՐՏԱՅԱՅՏԵԼ , Կարդա՛ Սաղմոս 31

+++++

Ո՛վ Տէր, քեզի՛ ապաւինեցայ. թող ամօթով չմնա՛ն բնաւ: Արդար ես դուն, ազատէ՛ զիս: Ականջդ ինձի՛ խոնարհեցուր, եւ փութա՛, ազատէ՛ զիս: ինձի պաշտպան, ապաստանաբան եղիր, իմ փրկութեանս ապաստանը: Իմ ապաւէնս եւ իմ ամրոցս դուն ես: Դուն ի՛նքդ զիս առաջնորդէ եւ պաշտպանէ, որպէսզի քու անունդ փառաւորուի: Ձիս դո՛ւրս բեր որոգայթէն, գաղտուք ինձի դէմ լարուած, որովհետեւ դո՛ւն ես իմ ապաստանս: Քու ձեռքերդ ես կը յանձնեմ իմ հոգիս, ո՛վ Տէր, Աստուած ճշմարտութեան, դուն որ փրկեցիք զիս: Դուն կ'ատես անոնք, որոնք սնոտին կուրքերը կը պաշտեն, մինչ ես ինքզինքս քեզի՛ Տիրոջ վատահաճ եմ: Քու սիրովդ պիտի ցնծամ եւ ուրախանամ, որովհետեւ թշուառութիւնդ տեսար, ճանչցար տառապանքներս, եւ զիս թշնամիին ձեռքը չմատնեցիր, այլ՝ վտանգէն զիս դուրս բերիր եւ զիս ոտքի կանգնեցուցիր:

ԱՄԷՆ ՕՐ ԲԱՆԱՆՔ ՄԵՐ ՍԱՂՄՈՍԱԳԻՐՔԸ ԵՒ ԱՆՈՐ ՄԷՋԷՆ ՄԵՐ ԱՂՕԹՔԸ ԿԱՏԱՐԵՆՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱՑ